

Zitting 1976–1977

14 178

Instelling van het ambt van Commissaris van onderzoek en wijziging van een aantal wetten (Wet Commissaris van onderzoek)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot instelling van het ambt van Commissaris van onderzoek en tot wijziging van een aantal wetten (Wet Commissaris van onderzoek).

De toelichtende memorie, die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 22 oktober 1976

Juliana

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij Juliana bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er behoefte bestaat aan een bijzondere voorziening tot onderzoek van de wijze waarop de centrale overheid zich in een bepaalde aangelegenheid jegens de burger heeft gedragen en dat het in verband hiermede wenselijk is over te gaan tot de instelling van het ambt van Commissaris van onderzoek en tot wijziging van een aantal wetten;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WET COMMISSARIS VAN ONDERZOEK

Begripsbepalingen

Artikel 1

1. Deze wet verstaat onder:
 - a. De Commissaris: de Commissaris van onderzoek, bedoeld in artikel 2;

b. administratief orgaan: iedere persoon en ieder college, met enig openbaar gezag binnen Nederland bekleed, en behorende tot de centrale overheid;

c. ambtenaar: een ambtenaar, een gewezen ambtenaar, een persoon met wie door de overheid een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten, ook na beëindiging van de arbeidsovereenkomst, en een dienstplichtige militair, ook na het einde van de dienstplicht.

2. Onder administratief orgaan is begrepen de politie in de zin van artikel 1 van de Politiewet, met inbegrip van Onze Commissaris in de provincie en de burgemeester, voor zover betreft de uitoefening van hun bij wettelijk voorschrift opgedragen taken met betrekking tot de politie.

3. Onder een gedraging door een administratief orgaan is begrepen een gedraging door een ten dienste van het administratief orgaan staande ambtenaar.

4. Onder een gedraging door een administratief orgaan wordt niet verstaan een gedraging door de navolgende organen, daaronder begrepen een gedraging door de voorzitters, de vice-voorzitters, de leden en de commissies uit hun midden, doch wel een gedraging door een ten dienste van een van die organen staande ambtenaar:

- a. de persoon die het Koninklijk gezag uitoefent;
- b. de Kamers der Staten-Generaal;
- c. de Raad van State;
- d. de Algemene Rekenkamer;
- e. de rechterlijke macht;
- f. overige personen of colleges, geheel of ten dele met rechtspraak belast en te dien aanzien van het openbaar bestuur onafhankelijk voor zover het deze rechtspraak betreft;
- g. organen, op wier gedragingen de rechterlijke macht toeziet en wel voor zover het deze gedragingen betreft.

HOOFDSTUK I

De Commissaris van onderzoek

Artikel 2

1. Er is een Commissaris van onderzoek, die door Ons wordt benoemd uit een door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken te zenden voordracht, bevattende de namen van drie personen.

2. Bij de voordracht slaat de Tweede Kamer zodanig acht op een aanbeveling, daartoe in gezamenlijk overleg opgemaakt door de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden en de voorzitter van de Algemene Rekenkamer, als zij zal dienstig oordelen.

3. De benoeming geschiedt voor de duur van zes jaren.

Artikel 3

1. Wij ontslaan de Commissaris met ingang van de eerstvolgende maand na die waarin hij de vijfenzestigjarige leeftijd bereikt.

2. Wij ontslaan de Commissaris voorts:

- a. op zijn verzoek;
- b. wanneer hij uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie te vervullen;
- c. bij de aanvaarding van een ambt of betrekking bij deze wet onverenigbaar verklaard met het ambt van Commissaris;
- d. bij het verlies van het Nederlanderschap;
- e. wanneer hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;

f. wanneer hij ingevolge onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surséance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld.

Artikel 4

Wij ontslaan de Commissaris indien de Tweede Kamer der Staten-Generaal Ons, met redenen omkleed, te kennen geeft dat hij door handelen of nalaten ernstig nadeel toebrengt aan het in hem te stellen vertrouwen.

Artikel 5

1. Wij stellen de Commissaris op non-activiteit ingeval:
 - a. hij zich in voorlopige hechtenis bevindt;
 - b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - c. hij onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surséance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld ingevolge een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak.
2. Wij kunnen de Commissaris op non-activiteit stellen, indien tegen hem een gerechtelijk vooronderzoek ter zake van misdrijf wordt ingesteld of indien er een ander ernstig vermoeden is voor het bestaan van feiten of omstandigheden die tot ontslag, anders dan op gronden vermeld in artikel 3, tweede lid onder b, zouden kunnen leiden.
3. In het geval, bedoeld in het tweede lid eindigt de non-activiteit na drie maanden. Wij kunnen de maatregel echter telkens voor ten hoogste drie maanden verlengen.
4. Wij beëindigen de non-activiteit zodra de grond voor de maatregel is vervallen.
5. Wij kunnen bij de beslissing waarbij de Commissaris op non-activiteit wordt gesteld, bepalen dat tijdens de duur van de non-activiteit geen salaris of slechts een gedeelte van het salaris zal worden genoten, in het laatste geval onder aanwijzing van het gedeelte dat zal worden genoten.
6. Indien de non-activiteit anders dan door ontslag is geëindigd, kunnen Wij beslissen, dat het niet genoten salaris alsnog geheel of gedeeltelijk zal worden uitbetaald, in het laatste geval onder aanwijzing van het gedeelte dat zal worden uitbetaald.

Artikel 6

1. De Commissaris kan niet bekleden:
 - a. het lidmaatschap van publiekrechtelijke colleges – andere dan de Staten-Generaal – waarvoor de keuze geschiedt bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;
 - b. een openbare betrekking waaraan een vaste beloning of toelage is verbonden;
 - c. het lidmaatschap van vaste colleges van advies en bijstand aan de regering;
 - d. het beroep of ambt van advocaat, procureur of notaris.
2. Indien de Commissaris het lidmaatschap aanvaardt van een der Kamers van de Staten-Generaal, is hij van rechtswege op non-activiteit gesteld.

Artikel 7

1. De bepaling van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (wet van 10 december 1969, Stb. 594) zijn van overeenkomstige toepassing op de Commissaris, met dien verstande dat deze wordt gelijkgesteld met een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, doch de verrekening van de inkomsten plaatsvindt overeenkomstig artikel 9 van die wet.

2. Voor de aanspraak op pensioen bij ontslag als bedoeld in artikel 3, tweede lid onder b, wordt geen nader bewijs van de ongeschiktheid gevorderd.

Artikel 8

Wij regelen bij algemene maatregel van bestuur de aanspraken in geval van ziekte, alsmede de overige rechten en verplichtingen van de Commissaris die deel uitmaken van zijn rechtspositie, voor zover niet bij de wet geregeld.

Artikel 9

Alvorens zijn ambt te aanvaarden legt de Commissaris in Onze handen af:

- a. de eed of verklaring en belofte dat hij tot het verkrijgen van zijn benoeming rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, aan iemand iets heeft gegeven of beloofd, alsmede dat hij om iets in zijn ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heeft aangenomen of zal aannemen;
- b. de eed of belofte van trouw aan de Grondwet.

Artikel 10

1. De Commissaris is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem bij de uitoefening van zijn taak is bekend geworden, voor zover deze taak mededeling daarvan niet meebrengt.

2. Voor zover moet worden gevreesd dat het openbaar belang daardoor wordt geschaad, blijft een mededeling als bedoeld in het eerste lid achterwege.

Artikel 11

1. Wij benoemen één of zonodig meer personen tot substituut-Commissaris van onderzoek.

2. Voor de benoeming van een substituut-Commissaris doet de Commissaris Onze Minister een aanbeveling, bevattende de namen van drie personen.

3. De artikelen 6, 10 en 19–25 zijn met betrekking tot een substituut-ommissaris van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12

1. Wij regelen de vervanging van de Commissaris door een substituut-Commissaris.

2. De Commissaris regelt de werkzaamheden van een substituut-Commissaris.

Artikel 13

1. Aan de Commissaris wordt toegevoegd een secretaris, die door Ons wordt benoemd.

2. De overige tot het secretariaat behorende personen worden door Ons of van Onzentwege door de Commissaris benoemd, geschorst en ontslagen.

HOOFDSTUK II

Het onderzoek

Artikel 14

1. Iedere belanghebbende heeft het recht de Commissaris schriftelijk te verzoeken onderzoek te doen naar de wijze waarop een administratief or-

gaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem heeft gedragen, tenzij sedertdien meer dan een jaar is verlopen.

2. Het verzoekschrift dient te bevatten:

- a. de naam en het adres van de verzoeker;
- b. een duidelijke omschrijving van de gedraging waarop het verzoekschrift betrekking heeft en de mededeling wie zich aldus heeft gedragen;
- c. de reden waarom de verzoeker meent bezwaar te moeten maken tegen de gedraging.

Artikel 15

De Commissaris is verplicht een onderzoek als bedoeld in artikel 14, eerste lid, in te stellen tenzij;

- a. niet is voldaan aan de vereisten, vermeld in artikel 14, eerste en tweede lid;
- b. het verzoekschrift daartoe naar zijn oordeel geen genoegzame gronden inhoudt;
- c. een verzoekschrift, dezelfde gedraging betreffende, bij hem, dan wel bij een tot de behandeling van verzoekschriften bevoegde commissie uit de Eerste of Tweede Kamer of uit de verenigde vergadering der Staten-Generaal, in behandeling is of – behoudens indien een nieuw feit of een nieuwe omstandigheid bekend is geworden en zulks tot een ander oordeel over de bedoelde gedraging zou hebben kunnen leiden – door hem is afgedaan of daarover door de betrokken commissie haar conclusie op een verzoekschrift aan de Eerste of Tweede Kamer dan wel de verenigde vergadering der Staten-Generaal is voorgesteld;
- d. voor de verzoeker ten aanzien van de in het verzoekschrift bedoelde gedraging een administratiefrechtelijke voorziening heeft opengestaan en hij daarvan geen gebruik heeft gemaakt.

Artikel 16

De Commissaris is bevoegd ook uit eigen beweging een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop een administratief orgaan zich in een bepaalde aangelegenheid heeft gedragen.

Artikel 17

De Commissaris onthoudt zich in ieder geval van een onderzoek in aangelegenheden:

- a. behorende tot het algemeen regeringsbeleid, daaronder begrepen het algemeen beleid ter handhaving van de rechtsorde;
- b. betreffende algemeen verbindende voorschriften;
- c. voor zover te dien aanzien een administratiefrechtelijke voorziening openstaat of een rechterlijke of andere – administratiefrechtelijke – uitspraak is gedaan waartegen geen beroep meer openstaat.

Artikel 18

Indien de Commissaris op grond van het bepaalde in artikel 15, sub a, b, c of d dan wel artikel 17 geen gevolg geeft aan een verzoek tot het instellen van een onderzoek, doet hij daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan de verzoeker onder vermelding van de redenen en, in voorkomend geval, van de andere voorziening die voor de verzoeker openstaat.

Artikel 19

1. De Commissaris stelt het administratief orgaan en degene, op wiens gedraging het onderzoek betrekking heeft, alsmede in het geval, bedoeld in artikel 14, eerste lid, de verzoeker in de gelegenheid schriftelijk dan wel mon-

deling en al dan niet in elkaars tegenwoordigheid – een en ander ter beoordeling van de Commissaris – hun standpunt toe te lichten.

2. De betrokkenen kunnen zich doen vertegenwoordigen of doen bijstaan door een raadsman. De Commissaris kan weigeren bepaalde personen die van het verlenen van rechtsgeleerde hulp hun beroep maken en niet advocaat of procureur zijn, als vertegenwoordiger toe te laten.

Artikel 20

1. De Commissaris is bevoegd het administratief orgaan en degene, op wiens gedraging het onderzoek betrekking heeft, getuigen, alsmede in het geval, bedoeld in artikel 14, eerste lid, de verzoeker op te roepen. De opgeroepene is verplicht aan de Commissaris de inlichtingen te verstrekken die deze ten behoeve van een onderzoek behoeft en daartoe voor hem te verschijnen. Gelijke verplichtingen rusten op ieder college, met dien verstande dat het college bepaalt wie zijner leden aan de verplichtingen zal voldoen, tenzij de oproeping één of meer bepaalde leden aanwijst. De opgeroepenen – behoudens de getuigen – kunnen zich doen bijstaan door een raadsman.

2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op Onze ministers.

3. Inlichtingen die betrekking hebben op het beleid, gevoerd onder de verantwoordelijkheid van een minister of een ander administratief orgaan kan de Commissaris bij de daarbij betrokken ambtenaren slechts inwinnen door tussenkomst van die minister onderscheidenlijk dat orgaan.

4. De ingevolge het eerste lid opgeroepen personen kunnen zich van het verstrekken van inlichtingen verschonen wegens ambts- of beroepsgeheim, doch alleen voor zover betreft hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zodanig is toevertrouwd. Ambtenaren kunnen zich slechts met verwijzing naar de hun ingevolge de Ambtenarenwet 1929 onderscheidenlijk de Militaire Ambtenarenwet 1931 en de Politiewet opgelegde geheimhoudingsplicht verschonen voor zover het verstrekken van de verlangde inlichtingen in strijd is met enige andere wettelijke bepaling tot geheimhouding of met het belang van de Staat. De Commissaris kan ter staving van het beroep op het verschoningsrecht overlegging vragen van een bijzondere schriftelijke last van het orgaan, welks tussenkomst voor het verstrekken van inlichtingen in het derde lid is voorgeschreven. Dit orgaan kan bepalen, dat de geheimhoudingsplicht slechts wordt opgeheven met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen aan de Commissaris onder de voorwaarde dat het geheime karakter daarvan wordt gehandhaafd.

5. Het orgaan door welks tussenkomst de inlichtingen worden ingewonnen, kan zich bij het horen van de ambtenaren doen vertegenwoordigen.

Artikel 21

1. De Commissaris is bevoegd ten dienste van het onderzoek werkzaamheden aan deskundigen op te dragen. Hij is voorts bevoegd in het belang van het onderzoek deskundigen en tolken op te roepen. Zij die als deskundige of als tolk zijn opgeroepen, zijn verplicht voor de Commissaris te verschijnen en hun diensten als zodanig te verlenen.

2. Op deskundigen, tevens ambtenaren, zijn het derde, vierde en vijfde lid van artikel 20 van overeenkomstige toepassing.

3. De tolken en deskundigen zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun terzake van hun dienstverlening ter kennis komt.

Artikel 22

1. Oproepingen ingevolge de artikelen 20 en 21 geschieden bij aangetekende brief.

2. De Commissaris kan bevelen, dat personen die, hoewel wettelijk opgeroepen, niet zijn verschenen, door de openbare macht voor hem worden gebracht om aan hun verplichtingen te voldoen.

Artikel 23

1. De Commissaris kan bevelen, dat getuigen niet zullen worden gehoord en deskundigen en tolken niet tot de uitoefening van hun taak zullen worden toegelaten dan na het afleggen van eed of belofte.

2. Zij leggen in dat geval in handen van de Commissaris de eed of belofte af; indien zij worden gehoord als getuige: dat zij zullen zeggen de gehele waarheid en niets dan de waarheid; indien zij worden gehoord als deskundige: dat zij verslag zullen doen naar hun geweten; de tolken: dat zij hun plichten als tolk met nauwgezetheid zullen vervullen.

Artikel 24

1. De ingevolge deze wet opgeroepen ontvangen desverlangd voor reis- en verblijfkosten alsmede wegens tijdverzuim en daarmede verband houdende noodzakelijke kosten, vergoeding uit 's Rijks kas overeenkomstig het bij en krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken bepaalde.

2. Voor zover bij algemene maatregel van bestuur niet anders is bepaald, ontvangen de in het eerste lid bedoelde personen die in openbare dienst zijn geen vergoeding, indien zij zijn opgeroepen in verband met hun taak als zodanig.

3. De Commissaris begroot de ingevolge dit artikel verschuldigde vergoeding.

Artikel 25

Aan de Commissaris worden op diens schriftelijk verzoek ten behoeve van een onderzoek bescheiden, gebezigd bij de vervulling van de overheidstaak in de aangelegenheid waarop het onderzoek betrekking heeft, al dan niet in afschrift, overgelegd. Artikel 20, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 26

1. De Commissaris deelt, alvorens het onderzoek te beëindigen, zijn bevindingen schriftelijk mede aan degene wiens gedraging is onderzocht, en in het in artikel 14, eerste lid, bedoelde geval aan de verzoeker.

2. De Commissaris stelt hen in de gelegenheid zich binnen een door hem te stellen termijn omtrent de bevindingen te uiten.

Artikel 27

De Commissaris beoordeelt of het administratief orgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid al dan niet behoorlijk heeft gedragen.

Artikel 28

Wanneer een onderzoek is afgesloten, geeft de Commissaris van zijn bevindingen en zijn oordeel schriftelijk kennis aan degene wiens gedraging voorwerp van onderzoek was alsmede, indien het onderzoek berustte op een verzoekschrift als bedoeld in artikel 14, aan de verzoeker en, in voorkomend geval, tevens aan het betrokken orgaan en aan de verantwoordelijke minister.

Artikel 29

1. De Commissaris zendt jaarlijks een verslag van zijn werkzaamheden aan de beide Kamers der Staten-Generaal en aan Onze ministers. Voor zover het openbaar belang zich daartegen niet verzet, wordt het verslag openbaar gemaakt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

2. De Commissaris kan ook dadelijk na het afsluiten van een onderzoek de beide Kamers der Staten-Generaal inlichten omtrent zijn bevindingen en oordeel, zo dikwijls hij de eerdere kennisneming daarvan voor de Kamers van belang acht of één der Kamers dit verzoekt.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 30

De voordrachten voor door Ons te nemen besluiten ter uitvoering van deze wet worden Ons gedaan door Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

Artikel 31

Deze wet kan worden aangehaald als: Wet Commissaris van onderzoek.

ARTIKEL II. ALGEMENE BURGERLIJKE PENSIOENWET

In artikel B 1, tweede lid onder h van de Algemene burgerlijke pensioenwet wordt de punt aan het slot vervangen door een punt-komma en wordt toegevoegd: i de Commissaris van onderzoek.

ARTIKEL III. WET OP DE RECHTERLIJKE ORGANISATIE

In de Wet op de rechterlijke organisatie worden na artikel 13b vijf nieuwe artikelen opgenomen, luidende:

Artikel 13c

1. Degene die een klacht heeft over de wijze waarop een ambtenaar, bedoeld in artikel 11, in de uitoefening van zijn bediening of een meervoudige kamer van een rechterlijk college zich jegens hem heeft gedragen kan, tenzij de klacht een rechterlijke beslissing betreft, de procureur-generaal bij de Hoge Raad verzoeken, een vordering in te stellen bij de Hoge Raad tot het doen van een onderzoek naar die gedraging. Is de klacht gericht tegen een gedraging van een meervoudige kamer van een college dan wordt geacht dat zij gericht is tegen de voorzitter van die kamer.

2. Het verzoekschrift dient de naam en het adres van de verzoeker te bevatten; de bedoelde gedraging en de daartegen gerezen klacht moeten er zo duidelijk mogelijk in worden beschreven.

Artikel 13d

1. De procureur-generaal voldoet aan het verzoek tenzij:

- niet is voldaan aan de vereisten, vermeld in artikel 13c, tweede lid;
- reeds aanstonds blijkt dat het verzoekschrift onredelijk lange tijd na het ontstaan van de klacht is ingediend of geen genoegzame gronden inhoudt om het instellen van een onderzoek te vorderen;
- een verzoekschrift van de verzoeker, dezelfde gedraging betreffende, in behandeling is of – behoudens indien een nieuw feit of een nieuwe omstandigheid, dezelfde gedraging betreffende, is bekend geworden en zulks tot een ander oordeel zou hebben kunnen leiden – is afgedaan;
- voor de verzoeker met betrekking tot de klacht een rechterlijke voorziening openstaat of heeft opengestaan en hij daarvan geen gebruik heeft gemaakt, dan wel ten aanzien van die klacht een rechterlijke uitspraak is gedaan waartegen geen rechtsmiddel openstaat;

e. door de procureur-generaal een vordering, als in artikel 13a juncto artikel 11, 12 of 13 bedoeld, is of zal worden ingediend.

2. De procureur-generaal stelt de verzoeker en de ambtenaar op wiens gedraging het verzoekschrift betrekking heeft in de gelegenheid hem inlichtingen te verstrekken. Hij hoort de in de eerste volzin bedoelde personen, wanneer dezen dit verzoeken.

3. De procureur-generaal stelt de verzoeker en de ambtenaar op wiens gedraging het verzoekschrift betrekking heeft op de hoogte van de uitkomsten van het vooronderzoek. Staat met betrekking tot de klacht een rechterlijke voorziening open, dan geeft de procureur-generaal daarvan kennis aan de verzoeker.

Artikel 13e

De vordering van de procureur-generaal tot het instellen van een onderzoek naar de in het verzoekschrift bedoelde gedraging wordt behandeld door een voor de behandeling van deze vorderingen bij het reglement van orde aangewezen Kamer, die zitting houdt met drie leden.

Artikel 13f

1. De Hoge Raad stelt de verzoeker en de ambtenaar op wiens gedraging het verzoekschrift betrekking heeft in de gelegenheid naar aanleiding van de vordering van de procureur-generaal, al dan niet in elkaars tegenwoordigheid, te worden gehoord.

2. Het onderzoek geschiedt in raadkamer. Het college kan, hetzij op verzoek van de procureur-generaal, hetzij op verzoek van een der in het eerste lid bedoelde personen, hetzij ambtshalve getuigen horen.

3. De Hoge Raad stelt de president van de arrondissementrechtbank in de gelegenheid omtrent een aanhangige klacht schriftelijk of mondeling inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen daaromtrent te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een lid van of rechter-plaatsvervanger bij die rechtbank of tegen een kantonrechter of kantonrechter-plaatsvervanger van een kanton binnen het rechtsgebied van dat college. Is de klacht gericht tegen een lid van of raadsheer-plaatsvervanger bij een gerechtshof, dan wordt de president van dat gerechtshof tot het schriftelijk of mondeling geven van inlichtingen en doen blijken van zijn gevoelen omtrent de aanhangige klacht in de gelegenheid gesteld.

Artikel 13g

1. De Hoge Raad kan indien naar zijn oordeel de in het verzoekschrift genoemde bezwaren gegrond zijn, de ambtenaar op wiens gedraging het verzoekschrift betrekking heeft een mondelinge of schriftelijke berisping geven.

2. De Hoge Raad beslist bij met redenen omkleed arrest. Een afschrift van het arrest wordt gezonden aan de verzoeker en aan de ambtenaar op wiens gedraging het verzoekschrift betrekking heeft. Artikel 13b, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL IV. BEROEPSWET

De Beroepswet wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen 16–19 vervallen. Ingevoegd worden nieuwe artikelen 16 en 17, luidende:

Artikel 16

Ten aanzien van hen die deel uitmaken van een raad van beroep zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van een raad van beroep in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelens omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van die raad van beroep en dat deze gelegenheid wordt geboden aan de voorzitter van de Centrale Raad van Beroep indien de klacht is gericht tegen de voorzitter van een raad van beroep.

Artikel 17

Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van hen die naast hem deel uitmaken van de raad van beroep, de gerechtsauditeurs, de griffier, substituut-griffiers en plaatsvervangende griffiers. De voorzitter van de Centrale Raad van Beroep heeft gelijke bevoegdheid ten aanzien van de voorzitters van de raden van beroep.

B

Artikel 38 wordt als volgt gelezen:

1. Artikel 15 is van overeenkomstige toepassing.

2. Ten aanzien van hen die deel uitmaken van de Centrale Raad van Beroep zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van de Centrale Raad van Beroep in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelens te doen blijken omtrent een aanhangige klacht, indien deze is gericht tegen een lid van de Centrale Raad van Beroep.

3. Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van hen die naast hem deel uitmaken van de Centrale Raad van Beroep, de gerechtsauditeurs, de griffier en de substituutgriffiers en de president van de Hoge Raad die bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van de voorzitter van de Centrale Raad van Beroep.

ARTIKEL V. AMBTENARENWET 1929

De Ambtenarenwet 1929 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2, tweede lid, worden de letters d., e. en f. gelezen onderscheidenlijk: e., f., en g. Tussen de letters c. en e. wordt ingevoegd:
d. de Commissaris van onderzoek.

B

De artikelen 10–14 vervallen. Ingevoegd worden nieuwe artikelen 9 en 10, luidende:

Artikel 9

Ten aanzien van hen die deel uitmaken van een ambtenarengerecht zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van een ambtenarengerecht in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelens omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van het gerecht en dat deze gelegenheid wordt geboden aan de voorzitter van de Centrale Raad van Beroep indien de klacht is gericht tegen de voorzitter van een ambtenarengerecht.

Artikel 10

Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van hen die naast hem deel uitmaken van het ambtenarengerecht, de gerechtsauditeurs, de griffier, substituut-griffiers en plaatsvervangende griffiers.

ARTIKEL VI. WET ADMINISTRatieve RECHTSpraak BEDRIJFS-ORGANISATIE

De Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 11 wordt gelezen:

1. Ten aanzien van de gewone leden van het College zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van het College in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelens omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een gewoon lid van het College.

2. De gewone leden kunnen, behalve op de gronden aangegeven in de artikelen 11 en 12 van de Wet op de rechterlijke organisatie, ook worden ontslagen wegens overtreding van artikel 26.

B

Na artikel 11 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 12

Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van hen die naast hem deel uitmaken van het College, de gerechtsauditeurs, de griffier en substituut-griffiers en de president van de Hoge Raad die bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal uitoefent ten aanzien van de voorzitter van het College.

C

Artikel 15 wordt gelezen:

Ten aanzien van de bijzondere leden van het College zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van het College in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen te doen blijken omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet, indien de klacht is gericht tegen een bijzonder lid van het College.

D

Na artikel 15 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16

Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent.

ARTIKEL VII. PACTWET

De Pachtwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 118 wordt gelezen:

1. Ten aanzien van de leden en de plaatsvervangende leden van de pacht-kamers van de kantongerechten zijn de artikelen 11-13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de kantonrechter in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen te doen blijken omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet, gericht tegen een lid of plaatsvervangend lid van de pachtkamer van zijn kantongerecht.

2. De leden en plaatsvervangende leden van een pachtkamer van een kantongerecht kunnen, behalve op de gronden aangegeven in de artikelen 11 en 12 van de Wet op de rechterlijke organisatie, ook worden ontslagen wegens overtreding van artikel 123, tweede lid.

B

Aan het vijfde lid van artikel 125 wordt toegevoegd:

met dien verstande dat de voorzitter van de pachtkamer in de gelegenheid wordt gesteld mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen te doen blijken omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in het in artikel 118 van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 13c van de Wet op de rechterlijke organisatie, gericht tegen een niet tot de rechterlijke macht behorend lid van de pachtkamer.

ARTIKEL VIII. ZAAIZAAD- EN PLANTGOEDWET

De Zaaizaad- en Plantgoedwet wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 63 wordt gelezen:

1. Ten aanzien van de raden en plaatsvervangende raden in het gerechtshof te 's-Gravenhage zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke

organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de president van het gerechtshof in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een raad of plaatsvervangende raad.

2. De raden en plaatsvervangende raden in het gerechtshof te 's-Gravenhage kunnen, behalve op de gronden aangegeven in de artikelen 11 en 12 van de Wet op de rechterlijke organisatie ook worden ontslagen wegens overtreding van artikel 67, tweede lid.

ARTIKEL IX. TARIEFCOMMISSIEWET

De Tariefcommissiewet wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het eerste lid wordt gelezen:

1. Ten aanzien van de gewone en buitengewone leden van de Tariefcommissie zijn de artikelen 11–13g van de Wet op de rechterlijke organisatie van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van de Tariefcommissie in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van de commissie.

2. Toegevoegd wordt een nieuw lid, luidende:

3. Artikel 14, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de voorzitter de daarin geregelde bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van hen die naast hem deel uitmaken van de Tariefcommissie en de president van de Hoge Raad die bevoegdheid ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad uitoefent ten aanzien van de voorzitter van de Tariefcommissie.

ARTIKEL X. ADVOCATENWET

De Advocatenwet wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 54 wordt gelezen:

1. Het in de artikelen 11, aanhef en onder a–c, 12, eerste lid, 13, leden 1–4, 13a, 13b, eerste lid, en 13c–g van de Wet op de rechterlijke organisatie bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de leden en plaatsvervangende leden van het hof van discipline, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van het hof van discipline in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van het hof van discipline.

2. De leden-advocaten en plaatsvervangende leden-advocaten kunnen, behalve op de gronden aangegeven in de artikelen 11, aanhef en onder a–c, en 12, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie ook worden ontslagen indien zij hebben opgehouden advocaat te zijn.

ARTIKEL XI. WET OP DE REGISTERACCOUNTANTS

De Wet op de Registeraccountants wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 50 wordt gelezen:

1. Het in de artikelen 11, met uitzondering van onderdeel d, 12, eerste lid, met uitzondering van de onderdelen d en e, 13, leden 1–4, 13a, 13b, eerste lid en 13c–g van de Wet op de rechterlijke organisatie bepaalde is van overeen-

komstige toepassing ten aanzien van de leden en plaatsvervangende leden van de raad van beroep, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van de raad van beroep in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van de raad van beroep.

2. De krachtens artikel 46, tweede lid, benoemde leden van de raad van beroep kunnen, behalve op de gronden aangegeven in de artikelen 11, met uitzondering van onderdeel d, en 12, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie, ook worden ontslagen in de gevallen, waarin de inschrijving van de betrokkene in het in artikel 55 bedoelde accountantsregister ingevolge artikel 63, eerste lid, moet worden doorgehaald of hij krachtens artikel 39, eerste lid, onder c, als registeraccountant is geschorst.

ARTIKEL XII. WET OP DE ACCOUNTANTS-ADMINISTRATIECONSULENTEN

De Wet op de Accountants-administratieconsulenten wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 39 wordt gelezen:

Het in de artikelen 11, met uitzondering van onderdeel d, en 12, eerste lid, met uitzondering van de onderdelen d en e, 13, leden 1-4, 13a, 13b, eerste lid, en 13c-g van de Wet op de rechterlijke organisatie bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de leden en plaatsvervangende leden van een raad van tucht, met dien verstande dat de Hoge Raad de voorzitter van de raad van tucht in de gelegenheid stelt mondeling of schriftelijk inlichtingen te verstrekken en van zijn gevoelen omtrent een aanhangige klacht als bedoeld in artikel 13c van de genoemde wet te doen blijken, indien de klacht is gericht tegen een dergenen die naast hem deel uitmaken van die raad van tucht.

ARTIKEL XIII. WET ADMINISTRATIEVE RECHTSPRAAK OVERHEIDS-BESCHIKKINGEN

In de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen wordt de volgende wijziging aangebracht:

In artikel 1, eerste lid, wordt aan het slot van de opsomming de punt achter de woorden «en wel voor zover het deze nandelingen betreft» vervangen door een punt-komma. Aan bedoelde opsomming wordt toegevoegd: j. de Commissaris van onderzoek.

ARTIKEL XIV

Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Justitie,

